

26 квітня 1986 року сталася найбільша техногенна аварія в історії людства - аварія на Чорнобильській АЕС | Новини

nrcu.gov.ua

26 квітня 1986 року о 1:23:44 за київським часом сталася найбільша техногенна аварія в історії людства - з різницею у дві секунди відбулись два вибухи на

четвертому реакторі Чорнобильської АЕС, у результаті яких сумарна радіація ізотопів, викинутих у повітря, становила 50 мільйонів кюрі, що в 30 - 40 разів більше, ніж під час вибуху бомби в Хіросімі в 1945 році.

Лише наступного дня, після того як у Швеції за рівнем радіації визначили, що в Україні відбулася аварія, уряд СРСР повідомив про Чорнобильську трагедію.

Від вибуху і при гасінні пожежі, що тривала близько 10 днів, загинула 31 людина і понад 200 було госпіталізовано. За неофіційною статистикою в Україні померло не менше 15 тисяч людей, які були вражені в результаті аварії на Чорнобильській АЕС.

Збудована в 1976 році Чорнобильська АЕС, розташована за 100 кілометрів на північ від Києва. Вона мала чотири реактори, кожний з яких був здатен виробляти до тисячі мегават електроенергії.

Ввечері 25 квітня 1986 року група інженерів розпочала на 4-у реакторі абсолютно непідготовлений технічний експеримент, під час якого потужність реактора була знижена на 7% від норми, а контрольні пристрої були відключені. Робота реактора стала нестабільною і неконтрольованою, а спроба відновити стандартний режим його роботи - запізнілою. 26 квітня 1986 року на 4-у реакторі пролунали два вибухи. Вони були не ядерними, а хімічними, як наслідок перегріву реактора і накопичення великої кількості газів, що з'явилися під час неконтрольованої реакції. Потужність вибухів була настільки великою, що було зруйновано стальну і свинцеву обшивку реактора, в повітря піднялось понад 60 тонн радіоактивних матеріалів.

Лише через три тижні при допомозі 4 тисяч тонн піску, бору, свинця і глини вдалось ізолювати реактор, що продовжував випромінювати радіацію, і запобігти подальшому забрудненню ґрунту. З території в радіусі 30 кілометрів від місця аварії було евакуйовано понад 100 тисяч людей.

Із-за традиційної в СРСР секретності від громадян приховувалась інформація про дійсні масштаби катастрофи і в найбільш постраждалих областях України, Білорусії та Росії в перші дні після аварії не здійснювались жодні заходи із захисту населення від радіації.

Щоб запобігти подальшим викидам радіоактивних матеріалів, до кінця 1986-го року четвертий реактор АЕС накрили спеціальним "саркофагом", збудованим руками сотень тисяч добровольців і мобілізованих солдатів, Чорнобильська АЕС була знову введена в експлуатацію. Однак великі пожежі і аварії в 1991 та в 1996 роках призвели до зупинення спочатку другого, а потім і першого реактора. У 2000-у році зупинили останній, 3-й реактор, Чорнобильська АЕС повністю припинила свою роботу.

Сумарний вихід радіоактивних матеріалів становив 50 мільйонів кюрі, що рівнозначно наслідкам вибухів 500 атомних бомб, скинутих в 1945 році на Хіросіму.

З жерла реактора піднявся стовп продуктів горіння в кілька метрів заввишки. Із 190 тонн ядерного палива 90% потрапило в атмосферу землі.

З найближчого міста Прип'яті було вивезено понад 100 пожежників. Саме вони взяли на себе найбільшу дозу опромінення. За радянськими даними під час ліквідації пожежі загинула 31 людина.

Для гасіння пожежі застосовувалися вертольоти, скидали спеціальні склади для гасіння і запобігання ланцюговій реакції, а також пісок і глину. Пізніше виявилось, що вони, можливо, ще більше підвищили температуру реактора. Пожежа була загашена тільки 9 травня.

Основна маса жителів міста Прип'ять про аварію дізналися тільки всередині дня 26 квітня. Поки місто жило звичайним життям, радіоактивні речовини поширювалися з величезною швидкістю, переносилися з вітром. В Україні зараженою виявилася територія в 50 тисяч квадратних кілометрів у 12 областях. Всі 47 500 жителів міста Прип'ять були змушені покинути свої будинки на наступний день після катастрофи. Близько 300 людей почали повертатися додому

вже через місяць. Територію, на якій вони селилися, пізніше назвали Зоною відчуження. До тих, хто повернувся назад, впродовж 20 років не пускали родичів. Всього 1986 року із зони відчуження було евакуйовано близько 250 тисяч осіб. Кількість жертв від найпотужнішої техногенної аварії експерти оцінюють неоднозначно - від декількох тисяч до 100 тисяч людей.

На ліквідацію наслідків вибуху було мобілізовано 600 тисяч людей зі всього Радянського Союзу.

Променева хвороба була виявлена у 134 осіб, з тих, хто був на аварійному блоці в першу добу. З них 28 осіб загинули впродовж місяця після аварії.

Радіоактивному опромінюванню піддалися близько 8,4 мільйона жителів Білорусі, України та Росії.

Дані про кількість загиблих від наслідків вибуху за 20 років розходяться: за різних даними від 4 до 10 тисяч осіб.

Непридатними для проживання залишилися 150 тисяч квадратних кілометрів довкола Чорнобильської АЕС.